

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 3000/1929 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm **Adunarea eparhială** (sinodul arhidiecezan) a Arhiepiscopiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **Dumineca Samaritencei, 28 April a. c.**, la ora 9 dimineața în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia convenita slujbă religioasă, apoi va avea loc deschiderea adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu, 6 April 1929.

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop și mitropolit.

Arta religioasă

A vorbi despre dezvoltarea artei religioase la români, însemnează a face istoricul întregii arte românești din trecut, căci în cele mai multe epoce ale trecutului nostru arta religioasă a predominat întreaga evoluția noastră artistică.

Originea artei religioase românești trebuie să o căutăm în arta religioasă bizantină sub a cărei influență ea a rămas până în timpurile mai noi. Dealtfel aceeași influență o constatăm la toate popoarele răsăritene.

Numai până la un anumit punct se pot constata în arta noastră religioasă și alte influențe străine sau o anumită tendință de originalitate. Astfel arhitectura vechilor biserici moldovenești este influențată mult de stilul gotic; în ornamentația bisericilor muntene din veacul XVI-XVII lea se constată influența renașterii: arhitectura bisericilor românești din Ardeal este în câtva sub influență apuseană. Nu se poate

însă contesta originalitatea arhitecturii bisericilor lui Ștefan cel Mare, după cum nu se poate contesta că în pictura religioasă din sec. XVII-lea și XVIII-lea se întâlnesc o mulțime de elemente locale.

O epocă strălucită în arhitectura religioasă a fost domnia lui Brâncoveanu, când constatăm o foarte puternică influență occidentală. În schimb, prima jumătate a sec. XIX-lea este caracterizată printr-o complectă lipsă de gust; tocmai în acest timp însă vechile monumente religioase au fost restaurate în mare număr dându-li-se înfățișare cu totul disgrațioasă.

Cât privește pictura religioasă se caracterizează printr-o întrebuințare constantă a formei și a timpului până târziu în sec. XVIII-lea.

Se înțelege că din punct de vedere al artei pictura urmează în sec. XIV-XVIII-lea servil canoanele artei bizantine, dar pe urmă se lasă încetul cu încetul influențată de pictura realistă occidentală.

Influența apuseană se simțea încă din secolul al XVI-lea în Muntenia și Moldova, mai ales în pictura icoanelor însă prin secolul XVIII-lea influența rusă devine mai puternică.

Secolul XVIII lea dă în Muntenia o serie de icoane adesea foarte interesante, în vreme ce în Moldova rezultatele sânt slabe.

După obiceiul oriental icoanele se îmbracă adesea în aur sau argint, ceea ce face să nuse vadă de cât figura și mâinile. Ferecătura aceasta de argint sau de aur care se întâlnește și ca legătură de evanghelie și psaltiri, își are importanța sa.

În ce privește candelerele, candelnițele, crucile, anafarnițele, acestea, la începutul secolului XVIII-lea, cele mai multe sânt făcute în Ardeal de maeștri străini.

Către sfârșitul secolului al XVIII-lea, în epoca lui Brâncoveanu, se introduce un nou stil și în orfeverie, influența barocului italian (un stil înflorat și foarte bogat).

Sculptura în lemn, puținele piese păstrate din cauza vremii care le macină ne oferă câteva

uși de lemn sculptate, cadre de lemn, jețuri, strane, iconostase, sfeșnice, toate din secolul XIV-lea, XV-lea, și admirabila tâmplă dela Areota din secolul XVII-lea.

Podoabe de mare valoare, țesături cu broderii în aur, argint și pietre prețioase, din mănăstirile noastre, sânt un tezaur de mare preț, alături de manuscrisele miniaturi și ornamentație foarte artistic executate. *Coriolan Bărbat.*

A 10-a adunare generală

a Asoc. profesorilor secundari din România

În 4-5 April c. și-a ținut la Sibiu a 10-a adunare Asociația profesorilor secundari din întreaga țară.

În ziua primă la ora 8 și jum. s'a ținut în catedrala ortodoxă serviciu divin de arhierul V. Stan încunjurat de cler. La sfârșit P. S. Sa a rostit un înălțător discurs, accentuând necesitatea legăturii între biserică și școală și arătând cum din conlucrarea acestor două instituții au rezultat marile cuceriri naționale și culturale ale neamului românesc.

După săvârșirea sfintei slujbe congresiștii, aproape 300, s'au întrunit în sala prefecturii județene, unde de față fiind I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, precum și reprezentanții tuturor autorităților, președintele secției Sibiu prof. Ioan Popa deschide congresul.

Au luat apoi cuvântul, reprezentanții autorităților.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* își exprimă bucuria că poate lua parte la congresul profesorilor, spunând că cei mai frumoși ani ai vieții sale i a petrecut ca profesor. Nu va înceta niciodată a continua munca sa de dascăl sămănând lumina în sufletele poporului. Binecuvintează lucrările adunării generale, ca ele să rodească bună înțelegere și deplină unire între toți frații și un real progres în fericirea neamului.

Dl general *Orescovic* în numele dlui general Găvănescu salută congresul și constată că și în trecut ca și azi cei trei factori cari au contribuit la mărirea neamului au fost biserica, școala și armata.

Dl Dr. *Preda*, în numele «Astrei», salută pe profesori, arătând rezultatele frumoase urmate din conferențele profesorilor ținute în orașe și mai cu seamă la sate.

Dl inspector șef *Bratu*, în numele reg. 4, amintește scene duioase din primul an de activitate a Asociației profesorilor.

Dl Dr. *Cristescu* în numele Academiei teologice în adânc simțite cuvinte salută profesorimea care «prin cultura sufletului lor împrăștie lumină și prin lumină umple sufletele de căldură».

Dnii sub-prefectul *Schöpfes* și primarul *Gortz*, într-o românească frumoasă salută congresul și roagă profesorimea să viziteze și instituțiile săsești întrucât ele reprezintă tradiția unui popor cari azi se simte fericit în cadrele țării românești.

Invățătorul *Jordan* salută congresul în numele învățătorimeii din județ.

Dl președinte *I. C. Ionescu* mulțumește tuturor cari au adus salutul lor congresului.

Dl secretar general *Teodorescu* citește darea de seamă asupra activității Asociației pe anul expirat.

Din raportul casierului, dl *Flavian* reese că Asociația are avere de 980.049 lei.

Urmează conferința dlui prof. *I. U. Sorica* despre: «Influențe românești asupra folklorului și poeziei populare ungurești». Conferința, ținută într-o formă poetică, a fost ascultată cu mult interes. La ora 1 a urmat o masă comună, ear după masă s'a lucrat în secțiuni.

La începutul ședinței a doua din 5 April dl președinte salută prin calde cuvinte prezența la congres a octogenarului profesor em. al seminarului nostru *D. Comșa*, propunând ca congresul să intervină la înaltul Guvern a i-se acorda pentru restul zilelor o recompensă națională. Congresul a aclamat apoi pe dl *Comșa* de *membra onorată* al Societății prof. secundari din țară care a fost obiectul unor îndelungate ovațiuni din partea întregii asistențe.

Din privilegiul acestui congres dl *Comșa* a aranjat în o sală a prefecturii o interesantă expozițiune expunând cusături (broderii), alesături și creștături în lemn; a fost vizitată de membrii congresului, cari au admirat interesantele obiecte ale artei românești, adunate cu multă trudă și sârguință din partea dlui *Comșa*.

Dl *R. Theodorescu*, secretar general, citește apoi proiectul de statute.

Se votează articol cu articol, cu amendamentele propuse de către adunarea generală.

După votarea statutelor s'a făcut alegerea noului comitet central de Direcție.

Dl *M. Filip*, raportorul comisiunii pentru chestiunea salarizării citește un documentar memoriu în care se arată năpăstuirea făcută profesorilor prin legea armonizării din Iunie 1927, și se termină cu o moțiune în care se cere guvernului să ia măsurile necesare pentru îndreptarea situației.

Au urmat apoi diverse propuneri, dezbătute toate conștient și obiectiv. La fine dl președinte *C. Ionescu*, mulțumește Adunării Generale pentru modul atât de activ cum s'a lucrat și pentru înălțătorea atmosferă care a domnit în tot timpul dezbaterilor.

Nr. 2954/1929 Pres.

Notificare oficială

Se aduce la cunoștința tuturor preacucerilor protopopi și preoți, spre orientare și strictă conformare, adresa Direcțiunii generale a C. F. R. Nr. 12996/c 4241/c 2 din 1929 comunicată cu adresa Ministerului cultelor și artelor sub Nr. 7593 din 13 Februarie a. c. în chestia vizării carnetelor pe C. F. R.:

«Avem onoare a vă aduce la cunoștință că începând dela data de 1 April a. c., adică după expirarea trimestrului în curs, carnetele de identitate ale soțiilor funcționarilor conducători de unități, urmează să fie vizate de autoritatea imediat superioară soțului, care vizează și carnetul acestuia. Cum de către noi s'au dat ordin în acest sens personalului de tren și control, și pentru a se evita viitoarele neajunsuri, vă rugăm, dle director, să binevoiți a dispune să se dea ordinele necesare organelor în subordine».

Sibiu, la 5 April 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Dela conferențele preoțești

— Desp. din tractul Hațeg —

În 13 și 14 Martie 1929 s'a ținut conferența de primăvară a despărțământului Asociației clerului «Andrei Șaguna» din tractul Hațeg.

După serviciul divin, celebrat în prezența tuturor preoților întruniți, președintele p. adm. protopopesc, Sebastian Rusan, deschide ședința, rugând preoții tractului să i stea în ajutor, în munca grea ce-l așteaptă în calitate de conducător al acestui protopopiat, căutând fiecare să-și facă datoria față de biserică cu cât mai multă râvnă și conștiințiozitate.

Se constituie biroul și se ia la cunoștință cu satisfacție că cercurile religioase și-au făcut datoria pentru înfărirea credinței, păstrarea obiceiurilor creștinești și cultivarea poporului.

La discuția asupra chestiunilor de ordin administrativ, se face o nouă

arondare a cercurilor religioase, pentru ca munca pastorală să devie cât mai rodnică.

Terminându-se programul primei ședințe, părintele Rusan invită preoțimea la masă în locuința protopopească, unde părintele O. Medrea, în cuvinte alese, salută pe noul șef al protopopiatului și exprimă bucuria clerului și poporului, că văd în fruntea tractului pe unul din aceia care s'a distins prin munca depusă pentru binele bisericii, o muncă, ce acum și-a primit răsplata binemeritată. Răspunde p. adm. administrator protopopesc mulțumind pentru sentimentele manifestate.

La ora 3 d. m. se continuă ședința prin meditația părintelui O. Medrea cu textul «Mărturisii-vă Domnului, că e bun, că în veac e mila Lui» (Ps. 135). Meditația bine gândită și frumos expusă a reușit să miște sufletele celor prezenți.

Citindu-se meditația cu textul «Celce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, are viață veșnică și Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că trupul meu este cu adevărat mâncare și sângele meu cu adevărat beaură» (Ioan 6, 54—55), de pr. E. Uiețiu; p. adm. Rusan timp de peste o oră completează și lămurește cele expuse.

Urmează mărturisirea preoților, iar seara la ora 7 slujba sfintei Denii, la sfârșitul căreia în fața bisericii arhiepiscopale cu credincioși p. adm. protopopesc Dr. C. Popescu își ia rămas bun dela aceia al căror conducător a fost 21 de ani. În cuvinte mișcătoare își aduce aminte de ceasurile de bucurie și de durere, pe care le-a petrecut împreună cu credincioșii săi și-i asigură de bunele amintiri ce le va păstra.

În numele preoțimii vorbește p. Armean, apretind meritele p. adm. Popescu, căruia i se oferă din partea preoțimii, în semn de aducere aminte, un frumos tablou religios.

În numele consiliului par. vorbește dl prim-epitrop Baciu, spunând care a fost situația bisericii din Hațeg înainte cu 21 de ani, și care este astăzi, după munca înțeleaptă a aceleia care azi ne părește.

Mai vorbește dl Ioan Sânzian, fost deputat și mulțumește p. adm. protopopesc pentru grija ce a purtat o în timpul păstoririi enoriașilor din această parohie. Le mulțumește tuturor p. adm. protopop.

În ziua a doua se celebrează sfânta Liturghie în sobor, în decursul căreia se cuminecă toți preoții.

După sfânta Liturghie, la ședința ținută, se discută chestiuni cu privire la organizarea și promovarea vieții religioase și culturale.

Se aduce hotărârea să se facă tot posibilul ca fiecare biserică să-și aibă corul său. Să se facă pașii necesari pentru respectarea repausului duminical.

Se debate asupra mijlocului, care ar fi cel mai bun pentru consolidarea societății Sf. Gheorghe, precum și asupra modului d'a se înființa Reuniunea femeilor, ca să servească într'adevăr interesele bisericii.

Preoții experimentați dau lămuririle necesare; rămâne ca, punându-le în practică, cu ajutorul lui Dumnezeu să obținem în tot locul rezultatele așteptate.

De încheiere ia din nou cuvântul p. adm. Rusan, constată interesul viu al preoțimii pentru toate chestiunile tratate, și roagă pe Dumnezeu să dea tuturor puteri nouă, și suflet oțelit în lucrarea care-i așteaptă și în folosul sufletelor, pentru a căror mântuire sânt răspunzători.

Dela despărțământele Asociației clerului

— Preoțimea ortodoxă din Jiu la Lupeni —

Adunarea ordinară a despărțământului Jiu al Asociației «Andrei Șaguna» a clerului ortodox s'a ținut la 18 și 19 Martie în Lupeni, participând — cu excepție unuia — toți preoții din tractul protopopesc Jiu.

Prima ședință s'a ținut, după slujba chemării Dohului sfânt, Luni înainte de amiază, în Casinoul funcționarilor, sub prezidenția P. C. Sale P. I. Duma, protopop. În cuvântul de deschidere sf. Sa arată piedecile externe care au stânjenit activitatea clerului tractual în ultimul timp, insistând asupra necesității și a mijloacelor de ordin moral și pastoral ale schimbării condițiilor de manifestare publică a preoțimii. Apoi s'a trecut la chestiuni administrative și oficiale.

În ședința de după amiază au citit: C. Sa p. adm. T. Ioanovici despre: Sensul istoric dogmatic, simbolic și mistic al Liturghiei, dovedind orientare sigură în materie și o distincție delimitare a fețelor problemei.

A urmat C. Sa pr. Coriolan Drăgan, despre «Educația liturgică a poporului» — arătând cum trebuie să se explice credincioșilor Liturghia și în ce chip poate să participe poporul în mod activ la Liturghie.

După ședința s'au slujit vecernia și pavecernia cea mare, s'au mărturisit preoții și mulți credincioși. Apoi s'a vizitat ceainăria, unde este și sala de instrucție a corului biseri-

cesc, dirijat cu multă pricepere și stăruință de dl Boga.

A doua zi s'a slujit în sobor Sfânta Liturghie, cuminecându-se preoții, garnizosna și mulți poporeni. Predica a rostit-o p. adm. protopop, inaugurând amvonul minunatei biserici. Purcezând dela cuvintele Mântuitorului: «Îndrăzniți, eu am biruit lumea», a arătat cum această biruință se repetă zilnic în fiecare creștin adevărat și ea are o valoare neasemănată de frumoasă morală.

După biserică, în a treia ședință, s'a discutat, cu amănunte și cu folos, asupra lucrărilor citite în ajun. Preoții Em. Șinca și V. Șandru, din cauza timpului prea scurt, au rămas să și desvolte conferențele la adunarea tractuală viitoare.

Sf. Paști în Porumbeni-Mari

— Corespondență —

Intellectualii români din Odorhei încep a înțelege din ce în ce mai bine misiunea ce o au în părțile minoritarilor săcui, și mai ales datorită față de frații lor instrăinați de pe aici.

În urma inițiativei evlaviosului creștin și bunului român, Dumitru Răpeanu, administrator financiar în Odorhei, peste cincizeci de intelectuali români au descins în ziua treia de sf. Paști în biserică ort. română din Porumbeni-Mari, cu soții și copii. Erau de față, afară de familia Răpeanu, prefectul Andreiaș, procurorul Manuc Zoropopel, advocații Mihail Constantinescu, Nic. Iliescu și Aurel Laslo, primpretorul P. Cațavei, revizorul Mărgineanu, directorul Boțco, șeful gării din Odorhei, D. Ciohodaru, șeful regiei I. Pavel și alții. A servit p. adm. A. Nanu, care la sfârșitul slujbei a predicat românește și ungurește. A cântat corul mixt al intelectualilor, sub conducerea colonelului Petrov, care are deosebită predilecție pentru muzica bisericească. El, de altcund, este vărul scriitorului rus Petrov, de la care avem în românește «Calea spre Dumnezeu», «Evanghelia ca bază a vieții», «Un păstor model» etc. Iar un frate al colonelului în prezent este episcop în Rusia. Cu prilejul destrăbălării și bolșevizării armatei rusești în 1917, colonelul Petrov a intrat în armata noastră și azi e naturalizat. Tot cu concursul său s'a înființat și corul «Societății Sf. Gheorghe», stătător din elevii de la liceul «Șt. O. Iosif». Biserica noastră a primit un important factor de muncă spirituală prin sosirea acestui cucernic ofițer și așezarea sa în parohia Odorhei.

FOIȘOARA

Cuvinte înțelepte

În curând va apărea un volum cu o culegere de cugetări alese din toate operele președintelui republicii cehoslovace, Toma G. Masaryk, filozof adânc, sociolog de seamă și om cu orizonturi largi. Din următoarele cugetări, cari vor figura în volumul menționat, (le dăm după «Gazette de Prague»), cititorul se va convinge că sânt lozinci sociale, culturale de aur, care trebuie să le îndrăgim, ca să avem un viitor mai bun.

Traducătorul.

Fără o adevărată reformă a inimii și a spiritului, fără o reformă a gândirii și a moravurilor, ai fi în stare, poate, să alungi pe Diavol cu revoluția, dar ai pune pe Satana în locul lui.

Aceia cari se dau cu totul unei munci grele, plicticoase și descurajatoare, aceia vor fi eroii viitorului. Până acum au fost astfel de oameni

rari de tot. Preferi, de fapt, să îți riști viața, decât să muncești.

Nu pot să nu cred în progres, nu pot să nu cred în îmbunătățirea individului și a societății. Ca să progresezi însemnează să triumfi asupra răului. Ca să triumfi deci asupra răului cu binele, nu este o întreprindere atât de anevoioasă precum se zice. Greutatea este să faci să urmeze mai binele binelui.

Datorința fiecărui om care cugetă, este de a lucra activ la regenerarea țării sale. În senzul acesta eforturile sale vor fi cu atât mai eficiente, cu cât va fi acționat mai întâi de toate, mai energic, asupra sa, asupra familiei sale, asupra copiilor săi. Datorința patriotică a fiecărui om este de a lupta împotriva degenerării, care amenință umanitatea.

Democrația nu este numai o concepție politică. Este încă și mai pe sus de toate o concepție morală.

Să nu hoinărim, dar să nici nu agităm prea tare, fiindcă sântem eterni. Să măsurăm toate cu exactitate. Ceeace nu vom putea duce la capăt, vor isprăvi alții. Ceeace nu săvârșim astăzi, vom face-o mâine; ceace nu vom duce în împlinire, o vor duce-o alții și dacă nu o facem nici noi, nici alții, să zicem că se îngrijește Dumnezeu, și El, de ceace a creiat.

Fără de moralitate și fără bărbăți de caracter, fără de familii sănătoase și fără de prietenii credincioase, fără de loialitate față de diferitele organisme sociale din care facem parte, fără de cinste în toate actele noastre — n'ar putea fi Republica (cehoslovacă) puternică.

Iubirea adevărată se bazează pe experiența într-o viață eternă. Singură iubirea aceasta este adevărată, fiindcă eternul nu ar putea fi indiferent eternului.

Omul, care lucrează de dimineața până seara, într-o uzină (de fabrică), într'un birou, pe o carte, acela nu e primejdios pentru societate. Primejdia începe unde a încetat munca.

Nu violența — ci blândețea; nu sabia — ci plugul; nu sângele — ci munca; nu moartea — ci viața; așa vorbește geniul ceh, acesta este înțelesul istoriei noastre, aceasta este legea marilor noștri înaintași.

Nu cred în egalitatea absolută între oameni. Nu că i-aș fi opus (ca principiu), dar experiența ne învață că oamenii nu sânt egali, nici în forță, nici în ce privește talentul. Reformele

După serviciul divin intelectualii români au aranjat o agapă, la care au invitat și pe credincioșii noștri localnici. Cărturari și țărani au ciocnit ouă, au gustat din mielul fript în frigare, din cozonaci, prăjituri aduse de la oraș și au închinat pentru prosperarea credinței noastre strămoșești. Administratorul Râpeanu le spunea credincioșilor noștri că n'au venit intelectualii aici ca să li se dea, ci ca să dea credincioșilor și mângâiere sufletească, și din cele pământești. Ușa și casa intelectualului român este oricând deschisă pentru fiii acestei parohii. În orice neceaz ori neajuns să le ceară ajutorul. Și el nu va lipsi, căci nu lipsește dragostea sinceră față de ei, pe cari i-a bătuit veacuri de-a rândul viforul prigoanelor străine, și totuși nu i-a putut strivi, ci numai slăbi.

În grupe mici intelectualii timp de o oră au vizitat pe membrii consiliului parohial, și frunțașii parohiei întreținându-se cu dânsii. Iar la ora 1 după masă ei s'au întors la Odorhei.

Cei 105 de credincioși de-ai noștri, cari și-au uitat duiosă limbă strămoșească și vorbesc azi ungu-rește, au trăit clipe de dnoasă înălțare sufletească.

Criza de autoritate

Dr. G. PREDĂ,
medic psihiatru, Sibiu.

Autoritatea și puterea dreptului, având de girat todeauna un bine comun, să vedem acum, care este binele și cui i-se cuvine autoritatea în familie, în biserică și în societatea politică (stat).

Familia, are în cadrul societății civile, ca bine comun pentru toți membrii (în special pentru soți), formația virtuoasă a nației și a speciei omenești. Ea are menirea, de a ridica copiii, până la perfecțiunea morală, de oare ce în ei, residă viitorul nației și al rasei.

După dreptul natural, autoritatea conjugală, aparține bărbatului și autoritatea părintească, tatei și mamei.

Este natural, că în chestiuni de comandament bărbatul să fie mai apt ca femeia, iar în chestiune de educație părintească, ambii asociați să și împartă atribuțiile, predominanța autorității revenind tot tatălui, care este capul familiei. Negreșit, că este de dorit, ca pentru educația copiilor, aceste două autorități să se complecteze așa fel, ca să apară în ochii lor ca o putere unică. Iar în cazuri de divergență să se facă concesioni reci-

sociale n'ar trebui să tindă decât ca să reducă inegalitatea la o formă așa de suportabilă pe cât e posibil.

Să nu facem distincțiune între politică și morală.

Nu cred să fie posibil să poți proceda la reformele necesare măr-ginindu-te la singurul domeniu economic. Trebuie să reformezi într'acelaș timp moravurile și ideile.

Vrem cu toții să fim șefi. E lipsă de așa ceva, de sigur; dar veritabilul șef nu este maistrul și seniorul. Acela este un șef bun, care știe să servească, care se simte el însuș condus și care aspiră să fie.

Traducere de H. P.-P.

Cititi și respânditi ziarul

Telegraful Român

proce, mai ales din partea mamei, care trebuie să se închine în secret, autorității tatălui.

Autoritatea bisericească ortodoxă, stă în faptul, că această biserică, a pă-zit și explicat lumii, comoara adevă-rurilor supranaturale, pe care le-a pri-mit dela Domnul nostru Isus Hristos.

Biserica creștină, în misiunea învățământului său, nu a creat dogme, ea a păstrat bine depozitul prețios lăsat de Domnul nostru Isus Hristos.

Toată istoria secolelor creștine și pot zice toată gândirea creștină, afirmă acest fapt. Și ori de câte ori se ivea vreo indoială; ori de câte ori, vre-un spirit mai curios cerea lumină sau lămuriri; ori de câte ori vre-un cercetător sugerea vreo idee nouă, biserică deschidea Evanghelia în gene-re revelația și dacă sugestiile pri-mite, armonizau cu cele scrise în ea, erau primite, la din contră, erau re-fuzate.

Din acest fapt se deduce, că au-toritatea bisericească este și rămâne in-transigentă și aceasta nu din cauza anumitor persoane, dar a principiilor inflexibile, pe care este bazată.

Menirea bisericii creștine orto-doxe, nu a fost de a propaga ideile vre-unui gânditor susceptibil de a evolua, sau de a urmări noile împre-jurări; nici de a expune vreo doct-rină personală, ci numai de a explica și apăra revelația divină.

Din acest motiv, s'a reproșat șat bisericii, că nu a favorizat pro-gresul modern, că a întârziat desvol-tarea științei, că a restrâns libertățile.

Dar care om de știință poate afirma că a fost împiedecat în des-coperirile sale de biserică? Câți intel-lectualii, se pot plânge, că nu ar fi fost secondati chiar în propaganda lor culturală, de biserică? Biserica cre-ștină ortodoxă a sprijinit și ocrotit todeauna, tot cecece armoniza cu dogmele sale, cu morala sa. Această biserică însă, guvernează toate sufle-tele în numele lui Dumnezeu și ea crede că s'ar îndepărta dela menirea sa, atunci când nu ar interveni, vă-zând cum se pierde unul oarecare din aceste suflete, prin fapte, ce întră în contradicție cu salvarea sa eternă.

Biserica, nu ar oferi lumii acest spectacol unic al autorității perfecte (acceptate de supuși), dacă în vârful erarhiei sale, nu s'ar arăta legătura supremă cu creatorul.

Mulțimea supusă deci, trebuie să vadă în un preot, nu numai un in-vestit al episcopului sau mitropolitu-lui, ci un reprezentant a Domnului nostru Isus Hristos, care încarnează puterea absolută a lui Dumnezeu.

Șeful religios, are deci meritul câștigat de sus de a fi iubit, iar acei ce i se supun, o fac aceasta prin ami-ciție. Sub aspectul omului care comandă, nu stă o forță brutală, dar o afecțiune a fratelui, care vrea binele, stă deci o bunătate. Acest șef nu va putea arăta galoane sau sabie, dar binefa-ceri și exemple (după pildele Dom-nului nostru Isus Hristos).

De aici urmează, că supunerea la autoritatea bisericească, să confundă cu supunerea la autoritatea divină. Ea nu poate fi o operă facultativă, sau o obligație de care cineva se poate dispensa. Ea este prima și cea mai importantă datorie, față de acel ce a creat ființa omenească și în împărăția căruia, intrăm cu toții.

Dacă acum venim la societatea politică, care este statul, vedem că și el nu există pentru el însuși, dar pen-tru binele membrilor care-l compun,

Pentru ca printre cetățenii ce-l compun, să poată domni dreptatea, ordinea, fraternitatea, pacea etc., el ia ființă și se înarmează cu anumite pu-

teri. Se înțelege dela sine, că el, ca și oricare autoritate, are con-știință de scopul său, înțelege inte-resele și necesitățile sale. El trebuie să poarte grija satisfacerii acestor in-terese ale binelui comun, în timp ce trebuie să aibă și forța necesară, pen-tru a impune respectul ordinelor sale.

Sub acest raport, autoritatea sa este supremă. Prin cuvântul suprem, nu trebuie să înțelegem fără regule sau limite, nici faptul că el ar lucra după bunul plac, deasupra ori cărei legi. Autoritatea supremă a statului, înseamnă, că nu are altă autoritate omenească mai superioară care să-l domine sau să-i comande. Și această autoritate este concretizată în noțiunea de *suveranitate*. Exceptând rela-țiunile sale internaționale, care-i pot aduce oarecare obligațiuni, nu există nici o altă autoritate, care să-l aducă și să-l constrângă la datorie, să-l oprească când devine prea agresor, să-l substituie, să-l secondeze, să-l ajute, să-l apere etc., în împrejurări grele.

Statul deci, trebuie să găsească în el însuși, conștiința datoriei sale și forța necesară de a o împlini. Această conștiință și o încarnează la rândul său în organele sale.

Regimul nostru politic, este cel democratic. În baza acestei demo-crației (uneori puțin înțeleasă) poporul și reprezentantul său: Regele, sunt titulari suveranității.

Acest regim politic se manifestă în sens: individualist, reprezentativ sau parlamentar. Toate organele sau alte autorități mai mici, (prin care titularii își exercită autoritatea lor), sunt numiți de ei și sunt responsabili in-aintea lor, de felul cum se achită în mandatul ce li se încredințează.

Cadrul lucrării nu mi permite a intra mai mult în aceste chestiuni, nici de a discuta valoarea diferitelor doctrine de stat, dar atât pe cât există legătură cu problema autorității, pot spune, că statul nostru, ca ori și ce stat democratic, pentru a-și păstra pu-terea, trebuie să facă apel la puterile sau forțele ce există în națiune.

Statul nu este decât o abstrac-țiune, el nu poate avea decât forțe împrumutate și aceste forțe vivante, aceste realități incarnate, sunt în in-teriorul său. Regimul individualist și parlamentar, se adresează indivizilor și prin ei se creiază diferitele institu-țiuni și autorități. De aci se înțelege cât de mult valoarea autorității per-sonale, poate ajuta pe acea a pu-terei investite.

Guvernul numit de Rege și în-tărit prin națiune, asigură domnia le-gilor, care caută să obțină dela toți cetățenii sacrificiile necesare intere-sului general (plata impozitelor, obli-gația serviciului militar etc.). El este acel, care dă ordine, marelui masse de funcționari, de a asigura bunul mers al serviciilor și prosperarea statului.

Concepțiunile generale expuse mai sus, asupra autorității, nu sunt nici noi și nici cu totul străine pen-tru vre-un intelectual din țară.

Ele au rămas însă, apreciate mai mult în cadrul teoretic și acestui fapt se datorește *criza de autoritate*. Ace-stui fapt se datorește deci, boala socială prin care trecem și care înmulțește și mărește atât de mult conflictele, din societatea noastră politică.

Analizând mai de aproape acea-stă criză, trebuie să recunoaștem, că ea se datorește în primul loc modi-ficării mentalității noastre de după război.

Emoțiile, comotțiile, privațiunile, cruzimile războiului etc., nu numai că au evidențiat, dar au întărit în noi instinctele animalice. Ele au con-tribuit să umbrească judecata, să slă-bească voința și să ne împingă la acte,

care poartă caracterul anormalității. Miopia mintală merge până acolo încât, de și vedem anomaliile vieții noastre zilnice, nu recunoaștem în ele, partea noastră de contribuție.

Anarhia mintală se manifestă prin: micșorarea iar la unii chiar suprimarea credinței religioase; un realism exagerat; un materialism bru-tal; un târg de sentimente și con-științe etc., care au schimbat și con-tinuă să schimbe firea noastră, obice-iurile, datinile, tradițiile, credințele etc.

Este drept că s'a suferit mult în război și fiecare păstra speranța, să poată regăsi mai târziu, recompensa sacrificiului făcut. Decepțiile nu au lipsit și nu lipsesc. Desechilibrul sufle-tesc, cu tendințele individualiste exa-gerate, au făcut și fac pe mulți, să caute să treacă prin viață cum cred mai bine. Fiecare din aceștia dorește liber-tăți puțin mărginite, drepturi multe și cât mai bine garantate. Fiecare se crede o personalitate, cu rol important în societate și stat, indispensabil poate pentru conducere sau control, lesne dispus spre insubordonare, critică, bârfire etc.

Această anarhie mintală slăbind atât de mult legăturile facultăților pe care se bazează autoritatea personală, cel ce dorește să trăiască bine, solicită (uneori chiar brutal) obținerea unei puteri sau investiții, pe care să o uti-lizeze cum crede mai folositor pentru sine.

Obligația morală, care implică în sine, respectul de autoritate și su-punere pentru un ordin primit, de-vine în aceste împrejurări o iluzie.

INFORMAȚIUNI

Aproape 300 000 mii de copii în vârstă de sub un an sânt duși la mormânt, în țara noastră; medicii spun că pierderea așa de mare se datorește neștiinței mamelor de a-și griji copii.

De bucurie earăș colindă satele feluriti mijlocitori străini cari pre-gătesc înstrăinarea țăranilor din Ro-mânia pe drumurile pribegiei și peirii. Ziarul «Satul Mare» scrie despre unii frați porniți către America: Bărbatul și femeia au plecat acum zece ani în Brazilia. Au lucrat acolo cinci ani ca să-și plătească drumul, ear alți cinci ani să plătească biletul pentru va-porul care i-a adus acasă. Când femeia a zărit turnul bisericii înainte de a intra în sat, și-a dus mâna la inimă și a murit pe loc de prea marea bucurie că se vede ear acasă...

La 5 Mai... S'a înregistrat zi-lele acestea, din April, o remarcabilă scădere a temperaturii în toată țara și în toată Europa de mijloc. Ter-mometrul a arătat 7—10 grade minus. A căzut și zăpadă ca în toată iernii, au bătuit și furtuni în numeroase locuri. Eată și un crâmpel de dialog din aceste vremuri:

— Când oare cade Crăciunul anul ăsta?

— Cum? Nu știi? La 5 Mai, domnule!

Căsătoriile în Rusia. O gazetă sovietică face statistică despre căsă-toriile dela Moscova în 1928 și sta-bilește, că s'au înregistrat 14 mii, din care s'au desfăcut pe cale de divorț 10 mii. Divorțul s'a cerut mai ales de femei, care spun că bărbații se îm-bată mereu și nu prea vin pe-acasă, decât să doarmă ziua, și să plece seara.

Posta redacției

Pr. N. S. în Ș. Am luat măsuri. Bine-voiii a vă adresa, în astfel de cereri, către administrația ziarului.

Pr. V. I. în B. Acelaș răspuns.

